

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-32661919-610-182
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

14.04/2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 18/02/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1801339 sayılı yazınız.
b) 12/03/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1816225 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza İlgi (a-b)'de kayıtlı yazıyla iletilen Diyarbakır Milletvekili M. Sezgin TANRIKULU'nun 7/40279 ile Uşak Milletvekili Ali KARAOBA'nın 7/41728 esas numaralı yazılı soru önermeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.
Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (74 Sayfa)

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

UŞAK MİLLETVEKİLİ ALİ KARAOBA'NIN 7/41728 ESAS NUMARALI YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından alınan 23397 sayılı konuya ilişkin yazıları Ek'te yer almaktadır.

Ek: Yazı (29 Sayfa)

T.C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI
Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Sayı : E-57802651-610-23397
Konu : Soru Önergeleri - 7/41728

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA
(Strateji Geliştirme Başkanlığı)

- İlgi : a) 13.03.2026 tarihli ve E-32661919-610-155804956 sayılı yazınız.
b) Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Rektörlüğünün 25.03.2026 tarihli ve 19403622-610.01.01-E.165176 sayılı yazısı.
c) Çukurova Üniversitesi Rektörlüğünün 30.03.2026 tarihli ve 26425808-610.001.001-E.1592399 sayılı yazısı.

Uşak Milletvekili Op. Dr. Ali KARAOBA tarafından verilen 7/41728 esas sayılı Soru Önergisi Kurulumuz Başkanlığınca incelenmiş olup, Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Rektörlüğü ile Çukurova Üniversitesi Rektörlüğünün cevabı ekte sunulmuştur.
Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Naci GÜNDOĞAN
Başkan Vekili

Ek:
1 - İlgi (b) yazı (11 Sayfa)
2 - İlgi (c) yazı (17 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 3E88374E-5632-4457-A3AF-5C8F893570F1

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/yok-ebys>

Üniversiteler Mah. 1600. Cad. No:10 06800 Bilkent Ankara-Türkiye

Telefon: 0(312) 298 70 00

Faks: 0(312) 266 47 59

KEP Adresi : yok@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aslıhan ERDOĞAN
Uzman

T.C.
ADANA ALPARSLAN TÜRKİŞ BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik

Sayı : E-19403622-610-165176
Konu : Soru Önergeleri-7/41728

25/03/2026

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞINA
(Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı)

İlgi : 23/03/2026 tarihli ve E-57802651-610-19525 sayılı yazınız.

Uşak Milletvekili Op. Dr. Ali KARAOBA tarafından 7/41728 esas numaralı yazılı soru önergesinin sorularına verilecek cevaba esas Üniversitemizi ilgilendiren sorular cevaplandırılarak ekte yer almaktadır.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Adnan SÖZEN
Rektör

Ek: EK-2 (10 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır

Pin Kodu :27522

Belge Takip Adresi : <https://ebelge.atu.edu.tr/enVision/Dogrula/BSUL53NHZ>

Adres:Balcı Mah. Güney Kampüs 10 Sokak No:İsarıçam/Adana

Telefon:323 455 00 08 Faks:3224550002

e-Posta:genelsekreterlik@atu.edu.tr Elektronik Ağ:atu.edu.tr

Bilgi için: Dilek GÜNDÜZ

Unvanı: Şef

SORU ÖNERGELERİ-7/41728

ADANA ALPARSLAN TÜRKİŞ BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

1- Adana'daki devlet üniversiteleri tarafından 2020-2026 yılları arasında engelli ve özel gereksinimli bireylere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler, programlar, etkinlikler ve kurumsal düzenlemeler nelerdir? Bu çalışmaların sayısal ve nitel çıktıları nelerdir?

*Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığınca yürütülerek yapılan binalarda engellilere yönelik olarak her katta kadın/erkek wc'leri, bina giriş rampaları, engellilere uygun asansörler yapılarak Üniversitemizde kurumsal düzenlemeler yapılmaktadır. YÖK 2024 Engelsiz Üniversite Ödülleri Kapsamında Başkanlığımızca gerçekleştirilen engelli otopark alanları, tabela, çizim vb. hissedilebilir yürüme yüzeyleri, Braille alfabesi kat planları, cam yüzey uyarı bant, yönlendirici levha çalışmaları neticesinde; 2024 Engelsiz Üniversiteler değerlendirme sonuçlarına göre, Üniversitemiz Rektörlük Binası, mekanda erişim konusunda yapmış olduğu düzenlemelerden dolayı Turuncu Bayrak ödülü almış, Mühendislik Fakültesi ve Yabancı Diller Yüksekokulu ise mekanda erişim konusunda yapmış olduğu düzenlemelerden dolayı Turuncu Bayrak adayı olmaya hak kazanmıştır.

*Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi tarafından 2020-2026 yılları arasında dezavantajlı bireylere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler Rektörlüğümüze bağlı "Engelsiz Kampüs Birimi" tarafından yürütülmektedir. Engelsiz Kampüs Birimi kurumsal web sayfasından ilgili gerçekleştirilen etkinlikler takip edilebilmektedir. <https://eob.atu.edu.tr/#!/>.

2025 Yılı içerisinde 4 etkinlik gerçekleştirilmiştir. İçerisinde bulunduğumuz 2026 yılı içerisinde 1 etkinlik gerçekleştirilmiştir.

- 15 Aralık 2025 TBMM Engelli Bireylerin Sorunlarını Araştırma Komisyonu tarafından düzenlenen ve Türkiye genelinden 80 üniversitenin katılımıyla gerçekleştirilen çevrimiçi istişare toplantısı, 15 Aralık 2025 tarihinde Zoom platformu üzerinden yapılmıştır. Toplantıda Engelsiz Kampüs Birimimizin çalışmaları paylaşılırken, üniversitelerde yürütülen uygulamalar, engelli istihdamı ve engelli bireylerin karşılaştığı sorunlar hakkında görüş alışverişinde bulunulmuştur.
- Üniversitemiz, 3 Aralık 2025 Dünya Engelliler Günü kapsamında anlamlı bir buluşmaya ev sahipliği yapmıştır. Rektörümüz Prof. Dr. Adnan Sözen, düzenlenen yemek programında engelli öğrenci ve personelimizle bir araya gelerek günlerini kutlamış, üniversite yönetimi olarak her zaman yanlarında olduklarını, onların akademik ve sosyal yaşamlarının desteklenmesinin öncelikleri arasında yer aldığını ifade etmiştir. Etkinlik, karşılıklı iletişimi güçlendiren, dezavantajlı bireylerin üniversite içindeki görünürlüğünü ve seslerini duyurmasını sağlayan verimli bir platform oluşturulmasına katkı sağlamıştır.
- 3 Aralık Dünya Engelliler Günü kapsamında, Üniversitemiz Engelsiz Kampüs Birimi ile Adana İŞKUR İl Müdürlüğü iş birliğinde "Engelsiz Bir Kariyer İçin

Farkındalık Eğitimi" düzenlenmiştir. Eğitim, İŞKUR Engelli İş ve Meslek Danışmanları tarafından, dezavantajlı bireylerin iş hayatına katılımını desteklemek, Hibe ve destek programlarını tanıtmak, kamu ve özel sektörde işe yerleşme süreçleri, iş arama stratejileri ile istihdam fırsatlarına ilişkin güncel bilgileri paylaşmak amacıyla düzenlenmiştir.

- Üniversitemiz 2025-2026 Eğitim Öğretim Dönemi, Mezuniyet Töreninde dezavantajlı grup içerisinde yer alan öğrencilerimizin ailelerine teşekkür plaketi takdim edilmiştir. Öğrenciler arasında dezavantajlı grupların desteklenmesinin önemine dikkat çekmek ve paydaşlarımız arasında yer alan ailelerin eğitim süreci boyunca göstermiş oldukları özveri, sevgi ve sabır dolu katkılarını tüm üniversite öğrencilerimiz ve personelimizle paylaşmak amacıyla teşvik sistemi uygulanmıştır.
- 20.01.2026. Üniversitemiz, engelli öğrencilerinin akademik ve sportif alanlardaki başarılarını desteklemek ve bu başarıları sürdürülebilir hale getirmek amacıyla çeşitli spor etkinlik ve müsabakalarına katılımlar gerçekleştirilmiştir. Ülkemizde ilk kez gerçekleştirilen Para-Karate Türkiye Şampiyonası'nda Üniversitemiz İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi İngilizce Mütercim ve Tercümanlık Bölümü öğrencisi "Erkek Bedensel Engelli Kategorisi"nde Türkiye üçüncüsü olarak önemli bir başarıya imza atmıştır. Yarışma sürecine hazırlık aşamasında üniversitemiz personeli ve Kıdemli Karate Antrenörü öğrencimize destek vermiştir.

-1. Kurumsal Yapılanmalar ve Düzenlemeler

Üniversitemizde 2014 yılından itibaren Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren "Engelli Öğrenci Birimi", 2024 yılı itibarıyla doğrudan Rektörlüğe bağlanarak "Engelsiz Kampüs Birimi" adıyla yeniden yapılandırılmıştır.

Bu birimin görevleri şu şekilde tanımlanmıştır:

- Engelli öğrencilerin kayıt aşamasında tespit edilmesi
- Akademik, fiziksel ve sosyal ihtiyaçlarının belirlenmesi
- Kampüs ve eğitim ortamlarının erişilebilir hale getirilmesi
- Üniversite içi ve dışı paydaşlarla koordinasyonun sağlanması

Ayrıca, hem akademik hem de idari birimlerde "Engelsiz Birim Temsilcileri" görevlendirilmiştir. Bu temsilcilerle gerçekleştirilen toplantılar ve etkinlikler aracılığıyla öğrencilere daha hızlı ulaşılması hedeflenmiştir.

Bu çalışmalar sonucunda üniversite genelinde **sistemik bir destek mekanizması** oluşturulmuştur.

2. Akademik ve İdari Destek Mekanizmaları

- Akademik uyarlama hizmetleri (Sınav ve ders materyali düzenlemeleri.)
- Danışmanlık sistemi (Engelli öğrenci danışmanları.)
- Memnuniyet anketleri ve veri toplama sistemleri
- Kampüs içi hizmetlere erişim kolaylıkları

3. Fiziksel Erişilebilirlik Çalışmaları

Kampüs genelinde gerçekleştirilen çalışmalar:

- Rampalar ve erişilebilir bina düzenlemeleri
- Fakültelerde erişilebilirlik belgeleri alınması

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından verilen ödüller:

- Turuncu Bayrak (Mekânda Erişilebilirlik) Ödülü (Rektörlük Binası)
- Turuncu Bayrak Aday Ödülleri (2 fakülte ve Sarıçam Kampüsü[Toplam 3 adaylık])
- Engelsiz Program Nişanı (2 program)

4. İş Birlikleri

- Adana Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ile “Engelsiz Bir Kariyer İçin Farkındalık Eğitimi”
- Sarıçam Belediyesi Sosyal İşler Müdürlüğü ile engelli öğrenciler için yapılan işbirliği çalışmaları.

5. Sayısal ve Nitel Çıktılar (Faaliyeteler)

Sayısal Çıktılar

- YÖK Engelsiz Üniversite ödülleri (Turuncu Bayrak ve program nişanları)
- Her yıl düzenli olarak gerçekleştirilen Engelliler Günü ve Haftası etkinlikleri
- İŞKUR iş birliğiyle düzenlenen farkındalık eğitimleri
- 2023 yılı Para-Karate Türkiye Şampiyonası katılımı
- TBMM Engelli Bireylerin Sorunlarını Araştırma Komisyonu toplantısına katılım

Nitel Çıktılar

- Üniversitede erişilebilirlik kültürünün gelişmesi
- Engelli öğrencilerin eğitime erişiminin artması
- Sosyal yaşama katılımın güçlenmesi
- Kurumsal veri toplama ve izleme sistemlerinin gelişmesi
- Üniversite-kamu-STK iş birliklerinin güçlenmesi

6. Genel Değerlendirme

2020–2026 döneminde Üniversitemizde;

- Kurumsal yapı büyük ölçüde oluşturulmuştur.
- Erişilebilirlik konusunda somut ilerlemeler sağlanmıştır.
- Sosyal ve eğitsel faaliyetler çeşitlenmiştir.

- İşletme Bölümünde BAD-375 Volunteering Studies dersi kapsamında aşağıdaki faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

2025		
	Faaliyet	Katılımcı sayısı
Adana Dr. Ekrem Tok Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi Sarıçam Toplum Ruh Sağlığı Merkezi ziyareti	Ziyaret kapsamında kahvaltı organizasyonu düzenlenmiş ve merkeze kayıtlı bireylerin sosyal hayata daha etkin katılımlarına destek olabilmek için birlikte atölye çalışmaları yapılmıştır. Etkinlik ile gönüllü öğrenciler toplumdaki her bireyin sahip olabileceği potansiyeli görerek, toplumsal eşitlik bağlamında, bu deneyimlerini yaşamlarında hayata geçirebilme farkındalığı kazanmışlardır.	3 Gönüllü öğrenci ve 20 katılımcı
Özel gereksinimli bireylerin rehabilitasyon merkezi ziyareti (Kızılay topluluğu ile ortak etkinlik)	Oyun, dans ve çeşitli eğitici faaliyetlerin yapılması ile öğrencilerin farkındalığının artması, sabır ve empati duygularının gelişmesine katkı sağlanırken merkezde eğitim alan bireylerin duygusal ve bilişsel gelişimlerini artırabilecek sosyal etkileşim yaratılmıştır.	7 gönüllü öğrenci ve 18 özel gereksinimli birey

Yapılan yayınlar

İ. Efeoğlu, İ. E., & Kılınçarslan, Ö. (2024). How do individuals with autism participate in work life? A study on inclusive employability. *Equality, Diversity and Inclusion: An International Journal*, 43(2), 173-187.

2. Efeoğlu, İ. E., & Kılınçarslan, Ö. (2021). Çalışma hayatında otizmli bireyler ve aileleri üzerine fenomenolojik bir araştırma. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 23(1), 37-66.

3. Efeoğlu, İ. E., & Kılınçarslan, Ö. (2020). Otizmli Bireylerin İstihdamında Örgüt Desteginin Rolü. *OPUS International Journal of Society Researches*, 16(29 Ekim Özel Sayısı), 3436-3455. <https://doi.org/10.26466/opus.755678>

2- Adana'daki üniversitelerde engelli ve özel gereksinimli bireylere ilişkin kurumsal koordinasyon hangi birimler üzerinden yürütülmektedir? 2020-2026 döneminde kampüsler ve uygulama alanlarında erişilebilirlik konusunda yapılan düzenlemeler nelerdir?

Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi dezavantajlı bireylere yönelik kurumsal koordinasyon Rektörlüğe bağlı "Engelsiz Kampüs Birimi" tarafından yürütülmektedir. Erişilebilirlik Düzenlemeleri, Eğitim Destekleri, Psikolojik ve Sosyal Destek ve Teknolojik Desteklerin sağlanması amacıyla üniversitemiz "Engelsiz Kampüs Birimi Yönergesi" çerçevesinde ilgili koordinasyon gerçekleştirilmektedir. 2020-2026 dönemi içerisinde Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından gerçekleştirilen Bayrak Ödülleri kapsamında üniversitemiz 6 adet ödül ile onurlandırılmıştır.

- Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından gerçekleştirilen 2025 Yılı Engelsiz Bayrak Ödülleri değerlendirmeleri sonucunda Üniversitemiz, erişilebilirlik alanındaki çalışmalarıyla Yabancı Diller Yüksekokulu eğitim programı özelinde "**Engelsiz Üniversite Program Nişanı**" almaya hak kazanmıştır.
- Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından gerçekleştirilen 2025 Yılı Engelsiz Bayrak Ödülleri değerlendirmeleri sonucunda Üniversitemiz, erişilebilirlik alanındaki çalışmalarıyla Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Mimarlık Bölümü eğitim programı özelinde "**Engelsiz Üniversite Program Nişanı**" almaya hak kazanmıştır.
- Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından gerçekleştirilen 2025 Yılı Engelsiz Bayrak Ödülleri değerlendirmeleri sonucunda Üniversitemiz Sarıçam Kampüsü "**Mekânda Erişilebilirlik (Turuncu Bayrak) Aday Ödülü**" ile ödüllendirilmiştir.
- Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından gerçekleştirilen 2024 Yılı Engelsiz Bayrak Ödülleri değerlendirmeleri sonucunda, Üniversitemiz Rektörlük Binası, mekanda erişim konusundan yapmış olduğu düzenlemelerden dolayı "**Mekânda Erişilebilirlik (Turuncu Bayrak) Aday Ödülü**" almaya hak kazanmıştır.
- Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından gerçekleştirilen 2024 Yılı Engelsiz Bayrak Ödülleri değerlendirmeleri sonucunda, Üniversitemiz Mühendislik

Fakültesi, mekanda erişim konusundan yapmış olduğu düzenlemelerden dolayı **“Mekânda Erişilebilirlik (Turuncu Bayrak) Aday Ödülü”** almaya hak kazanmıştır.

- Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından gerçekleştirilen 2024 Yılı Engelsiz Bayrak Ödülleri değerlendirmeleri sonucunda, Üniversitemiz Yabancı Diller Yüksekokulu mekanda erişim konusundan yapmış olduğu düzenlemelerden dolayı **“Mekânda Erişilebilirlik (Turuncu Bayrak) Aday Ödülü”** almaya hak kazanmıştır.

3- Adana'daki üniversiteler ile Adana İl Millî Eğitim Müdürlüğü arasında 2020-2026 yılları arasında engelli ve özel gereksinimli bireyler, özel eğitim, kapsayıcı eğitim ve öğretmen eğitimi kapsamında yürütülen ortak çalışmalar nelerdir?

Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi ile Adana İl Milli Eğitim Müdürlüğü arasında 2020-2026 yılları arasında dezavantajlı bireyler ile eğitim kapsamında 1 adet etkinlik gerçekleştirilmiştir.

16.11.2024 tarihinde İl Milli Eğitim Müdürlüğü koordinasyonunda gerçekleştirilen 10.ÖRAV (Öğretmen Akademisi Vakfı) Eğitim Şenliğinde; Öğretmen ve Öğretmen adaylarını dezavantajlı grupların kamusal alana katılımları hakkında bilgilendirmek ve farkındalık oluşturmak adına; Mimarlık Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Yelda Durgun Şahin yürütücülüğünde “Erişilebilir Kentler Atölyesi” düzenlenmiştir.

4- Ziraat fakülteleri ve ilgili bölümler tarafından 2020-2026 döneminde engelli ve özel gereksinimli bireylerin pamuk, narenciye, mısır ve sebze üretimi gibi tarımsal alanlara katılımını desteklemeye yönelik yürütülen projeler, saha uygulamaları veya eğitim programları var mıdır?

Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi bünyesinde tarım ile ilgili bölüm ya da program bulunmamaktadır.

5- Adana'daki organize sanayi bölgeleri ve sanayi kuruluşları ile üniversiteler arasında, engelli bireylerin istihdama katılımını artırmaya yönelik 2020-2026 döneminde yürütülen ortak projeler nelerdir?

Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi ile Adana'da yer alan Organize Sanayi Bölge ve Kuruluşları arasında engelli bireylerin istihdama katılımının artırılmasına yönelik yürütülen ortak bir proje bulunmamaktadır. Seçal Sarıgül S., Sungur A.(2023). Küçük Turizm Kentlerinde Sürdürülebilirlik Bileşenlerinin Araştırılması: Akyaka Örneği. The Journal of Academic Social Science Studies.

6- Turizm, kültür ve gastronomi alanında faaliyet gösteren fakülteler tarafından erişilebilir turizm, engelli bireylerin kültürel etkinliklere katılımı ve turizm personelinin bu alanda eğitilmesine yönelik 2020-2026 döneminde yürütülen çalışmalar nelerdir?

Mimarlık ve Tasarım Fakültesi olarak erişilebilir turizm, engelli bireylerin kültürel etkinliklere katılımı ve personelin bu alanda eğitilmesine yönelik 2020-2026 dönemi arasında gerçekleştirilmiş olan 1 adet akademik çalışma yer almaktadır.

7- Mimarlık ve mühendislik fakülteleri tarafından erişilebilir kampüs, evrensel tasarım ve kentsel alanların engelli bireyler için erişilebilir hale getirilmesine yönelik 2020-2026 döneminde yürütülen akademik çalışmalar ve yerel uygulamalar nelerdir?

Mimarlık ve Tasarım Fakültesi öğretim elemanları tarafından erişilebilir kampüs, evrensel tasarım ve kentsel alanların engelli bireyler için erişilebilir hale getirilmesine yönelik 2020-2026 döneminde yürütülen akademik çalışmalar aşağıda yer almaktadır.

- Durgun Şahin, Y. & Sirel, B. (2023). Yaya güzergahlarında erişilebilirlik düzeylerinin belirlenmesi: Çukurova Üniversitesi yerleşkesi örneği. Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dergisi, 39(2), 811-824. <https://doi.org/10.17341/gazimmfd.1160100>
- Durgun Şahin, Y. & Dikmen, Ç. B. (2023). Erişilebilirlik Kapsamında Eğitim Yapılarına Eklenen Engelli Asansörleri ile Yapının Yeniden Okunması: Çukurova Üniversitesi Örneği. Online Journal of Art and Design volume 11, issue 5 (Special Issue), December 2023.
- Durgun Şahin, Y. & Sirel, B. (2023). Yaya güzergahlarında erişilebilirlik düzeylerinin belirlenmesi: Çukurova Üniversitesi yerleşkesi örneği. Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dergisi, 39(2), 811-824. <https://doi.org/10.17341/gazimmfd.1160100>
- Durgun Şahin, Y. & Dikmen, Ç. B. (2023). Erişilebilirlik Kapsamında Eğitim Yapılarına Eklenen Engelli Asansörleri ile Yapının Yeniden Okunması: Çukurova Üniversitesi Örneği. Online Journal of Art and Design volume 11, issue 5 (Special Issue), December 2023.
- Durgun Şahin, Y. (2022). Halifax Belediyesi "Slow Street" Anlayışı: Vernon Sokağı Uygulaması. Türkiye Belediyeler Birliği Dergisi.
- Arsakay S., Kara E. (2025). Urban Walkability: A Pilot Study On Adana Turgut Özal Boulevard / Kentsel Yürünebilirlik: Adana Turgut Özal Bulvarı Üzerine Bir Pilot Çalışma. International Congress On Global Architecture, Engineering, Design & Urbanization / (11.07.2025)

8- Sağlık bilimleri alanında engelli ve özel gereksinimli bireylerin rehabilitasyonu, mesleki yönlendirilmesi ve sosyal yaşama katılımını destekleyen programlar 2020-2026 döneminde uygulanmış mıdır?

*Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesinde sağlık bilimleri alanında bölüm ya da program bulunmamaktadır, ancak ihtiyaç duyulması halinde Engelsiz Kampüs Birimi koordinasyonu ve yönlendirmesi ile Sağlık ve Kültür Daire Başkanlığımıza bağlı “Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri” tarafından destek verilmektedir.

9- Adana'daki üniversiteler 2020-2026 döneminde engelli ve özel gereksinimli bireyler odağında TÜBİTAK, Erasmus+ veya benzeri ulusal ve uluslararası fonlarla desteklenen projeler yürütmüş müdür? Yürütüldüyse bu projelerin konuları ve çıktıları nelerdir?

*Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi öğrencileri, 2025 dönemi içerisinde “Tübitak 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı” kapsamında “Kamusal Açık Alanda Yer Alan ATM Kabinlerinin Erişilebilirlik Düzeylerinin Değerlendirilmesi” başlıklı Araştırma Önerileri ile Mimarlık Bölüm Öğretim Üyesi Doç.Dr.Yelda Durgun Şahin danışmanlığında başvuru gerçekleştirilmiştir.

10- Adana'daki üniversitelerin 2020-2026 döneminde engelli alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimlerle yürüttüğü iş birlikleri nelerdir?

*Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi ile Yerel Yönetimlerin yürütmüş oldukları iş birlikleri kapsamında 2 adet etkinlik gerçekleştirilmiştir. Etkinlikler Adana Büyükşehir Belediyesi İle Gaziantep Büyükşehir Belediyesi öncülüğünde Türkiye Belediyeler Birliği ile gerçekleştirilmiştir. 18.12.2024. Dış paydaşlarımızla ortak çalışmalar yürütülmesi adına Mimarlık Bölümü öğretim üyelerinden Doç. Dr. Yelda DURGUN ŞAHİN, Dr. Öğr. Üyesi F. Seda Çardak, Dr. Öğr. Üyesi Ecem KARA, Öğr. Gör. Özgür KARTUM, Adana Büyükşehir Belediyesi Kentsel Dönüşüm Daire Başkanlığı/Eşitliğe Duyarlı Kadın Dostu Kentsel Dönüşüm Modeli: Ziyapaşa Örneği çalıştayına 18.12.2024 tarihinde katılım sağlanmıştır. Çalıştayda Sağlıklı, güvenli yaşam alanları oluşturmak ve kadınlar ile dezavantajlı grupların ihtiyaçlarını önceliklendirmek amacıyla başlatılan projede, herkesin mahalle yaşamına dahil olması ve yaşam deneyimlerinin daha kolay, güvenli hale getirilmesi hedeflenmiştir. Büyükşehir Belediyesi tarafından Teşekkür Belgesi takdim edilmiştir.

*2022 yılı Avrupa Hareketlilik Haftası (AHH) tanıtım toplantısı Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) yayını olan Türkiye Belediyeler Birliği Dergisi’de Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Mimarlık Bölümü öğretim üyesi Doç.Dr.Yelda Durgun Şahin tarafından hazırlanan “Halifax Belediyesi "Slow Street" Anlayışı: Vernon Sokağı Uygulaması” isimli makale ile ve erişilebilirlik uygulamalarına destek verilmiştir.

11- Adana'daki üniversitelerde 2020-2026 yılları arasında engelli öğrenci, engelli akademik personel ve engelli idari personel sayısı kaçtır?

*Üniversitemizde halihazırda 9 (dokuz) idari personel, 3 (üç) akademik personel ve 3 (üç) sürekli işçi olmak üzere toplam 15 (on beş) engelli personel görev yapmaktadır. Söz konusu personelden 4 (dört) kişi 2021 yılı sonrasında göreve başlamış olup, diğer personelimiz 2013 yılı ve sonrasında göreve başlamış ve halen görevlerine devam etmektedir. Ayrıca, engelli personelimize yönelik farkındalığın artırılması amacıyla, 2026 yılı hizmet içi eğitim takvimine "Engelli Birey Farkındalığı Eğitimi" eklenmiştir.

12- Adana ili özelinde engelli ve özel gereksinimli bireylerin tarım, sanayi, lojistik ve turizm alanlarına katılımını artırmaya yönelik çalışmaların güçlendirilmesi için tespit edilen başlıca ihtiyaç ve eksiklikler nelerdir? Millî Eğitim Bakanlığı'nın bu alana yönelik planladığı destek ve koordinasyon mekanizmaları var mıdır?

*İl Kapsamında yer alan tüm Kültür ve Turizm yapıların engelsiz erişilebilirlik standartları doğrultusunda fiziksel erişilebilirliklerin uygunluk kontrollerinin sağlanması önerilmektedir. Ayrıca bu yapıların dezavantajlı gruplara erişimlerinin artırılması amacıyla, görme engelli bireylere yönelik sesli tanıtım düzenlemelerinin yeni gelişen teknolojiye uygun olarak düzenlenmesi önerilmektedir.

* İşletmelerde engelli birey istihdamına yönelik yasal zorunluluk bulunmasına rağmen, gönüllülük esasına dayalı istihdam uygulamalarının sınırlı olduğu değerlendirilmektedir. Bu nedenle, özel sektörün engelli birey istihdamına daha aktif katılımını sağlayacak teşvik mekanizmalarının artırılması gerekmektedir.

* Mevcut istihdam uygulamalarında engel türü ve engel derecesine ilişkin farklılıkların yeterince dikkate alınmaması nedeniyle, özellikle daha yüksek düzeyde destek gerektiren bireylerin istihdama katılımında zorluklar yaşandığı değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda, engel türü ve derecesine göre farklılaştırılmış istihdam politikalarının geliştirilmesi önem arz etmektedir.

* Engelli bireylerin kamu istihdamına yönlendirilmesinde önemli bir araç olan EKPSS'ye yönelik hazırlık süreçlerinin desteklenmesinin faydalı olacağı değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından EKPSS hazırlık programlarının yaygınlaştırılması uygun olacaktır.

* Engelli bireylerin sahip oldukları haklar ve istihdam olanakları hakkında bilgi düzeylerinin sınırlı olduğu değerlendirilmektedir. Bu nedenle, özellikle EKPSS süreçlerine ilişkin kamu spotları ve bilgilendirme faaliyetlerinin artırılması gerekmektedir.

* Eğitim-istihdam geçiş sürecinde, farklı engel gruplarına yönelik iletişim ve mesleki beceri geliştirme uygulamalarının artırılması, bireylerin iş gücü piyasasına entegrasyonunu destekleyecektir.

13- 2020-2026 yılları arasında Adana'daki üniversitelere CİMER üzerinden iletilen ve engelli bireyler ile ilgili başvuru sayısı kaçtır?

*CİMER üzerinden Üniversitemize iletilen ve engelli bireyler ile ilgili başvuru sayısı 3 (üç) adettir.

14- Üniversitelerin web siteleri ve dijital platformları işitme ve görme engelli kullanıcılar için erişilebilir midir? Bu konuda yapılan veya planlanan çalışmalar nelerdir?

*Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi kurumsal web sitesi işitme ve görme engelli kullanıcılar için erişilebilir olmamakla birlikte, kütüphane veri kaynakları açısından işitme ve görme engelli kullanıcılar desteklenmektedir. Bu bağlamda sesli kitap sayısı 472 ve diğer eğitim materyali sayısı ise 329.000 olarak yer almaktadır.

*Üniversitemiz web siteleri ve dijital platformları işitme ve görme engelli kullanıcılara yönelik olarak Bilgi İşlem Daire Başkanlığı 2025 yılı Faaliyet Raporunda "İçeriklerin kamu internet sitelerinin kullanılabilirlik ve erişilebilirlik standartlarına ("Erişebilirlik İlkeleri", "Kullanılabilirlik İlkeleri") uygun hale getirilmesi için çalışmalar devam etmektedir" ifadesi yer almaktadır. Bu kapsamda çalışmalara başlanmıştır. T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca yayımlanan "Web Siteleri ve Mobil Uygulamaların Erişilebilirliği Genelgesi Uygulama Usul ve Esasları Hakkında Yönerge"nin 13. maddesi uyarınca "İnceleme Komisyonu" kurulmuştur. Ayrıca T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı web sitesinde yer alan "Web Siteleri ve Mobil Uygulamaların Erişilebilirliği Cumhurbaşkanlığı Genelgesi Yayımlandı" duyurusunda sunulan "Web Siteleri ve Mobil Uygulamaların Erişilebilirliği Kontrol Listesi"ne göre kontroller sağlanmaya devam etmektedir.

T.C.
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik

Sayı : E-26425808-610-1592399
Konu : Soru Önergesi

GÜNLÜDÜR
30/03/2026

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞINA
Üniversiteler Mh., 1600. Cad. No:10, 06800 ÇANKAYA/ANKARA

İlgi : 23.03.2026 tarih ve 19525 sayılı yazınız.

Uşak Milletvekili Op. Dr. Ali KARAOBA tarafından verilen 7/41728 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen Üniversitemiz cevabı ekte sunulmuş olup soruönergesi@yok.gov.tr adresine de ayrıca e-posta olarak gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Hamit Emrah BERİŞ
Rektör

Ek:Soru Önergesi Cevapları (16 sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır

Belge Doğrulama Kodu :BSNSCPHHRZ Pin Kodu :16313

Belge Takip Adresi :
<https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5540&eD=BSNSCPHHRZ&eS=1592399>

Adres:Çukurova Üniversitesi Rektörlüğü Genel Sekreterlik Balcalı Mah. 01250 Remzioguzarik

Sarıçam/ADANA

Telefon:0 (322) 338 63 50 Faks:0 (322) 338 69 45

e-Posta:genel-sekreter@cu.edu.tr Web:www.cu.edu.tr

Kep Adresi:cukurovauniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Havva AKÇA

Unvanı: Şube Müdürü V.

Tel No: 0(322) 338 63 50

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ

Uşak Milletvekili Op. Dr. Ali KARAOBA tarafından verilen 7/41728 esas numaralı yazılı soru önergesi cevapları:

1-Adana'daki devlet üniversiteleri tarafından 2020-2026 yılları arasında engelli ve özel gereksinimli bireylere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler, programlar, etkinlikler ve kurumsal düzenlemeler nelerdir? Bu çalışmaların sayısal ve nitel çıktıları nelerdir?

a-Faaliyetler, programlar, etkinlikler

2020 eğitim öğretim yılı

1-05.11.2020 tarihinde oryantasyon eğitimi verildi.

2-08.12.2020 tarihinde Necmettin Üniversitesi'nden gelen 07.12.2020 tarih ve E-3049 sayılı "Engelsiz Fotoğraflar" adlı yarışma duyurusu öğrenci whatsapp grubunda paylaşıldı.

2021 eğitim öğretim yılı

1-24.02.2021 tarihinde Saat 14:00'te İ. Akif Kansu Toplantı Salonunda; Adana Güney Rotary Kulübü tarafından Çukurova Üniversitesi Engelli Öğrenci Birimine üye 6 Görme Engelli Öğrenciye WeWalk Akıllı Baston Hediye Edildi.

2-09.03.2021 tarihinde saat 13:00'te İletişim Fakültesi ile SEBEDER (Sesli Betimleme Derneği) arasında yapılan protokol sonrasında işaret dili tercümanı eşliğinde, Erişilebilir Medya İçerikleri ve Sesli Betimleme adlı konferansı Av. Olgun YILMAZ verdi. Babaannemin caz Tutkusu adlı kısa sinema-film gösterimi gerçekleştirildi.

3-08.11.2021 tarihinde oryantasyon eğitimi verildi.

2022 eğitim öğretim yılı

1-16.03.2022 tarihinde Birim vasıtasıyla görme engelli öğrenciler için Rektörlük bütçesiyle satın alınan aşağıdaki cihazlar Merkezi Kütüphanede hizmete sunulduğuna dair hem web sayfası hemde öğrenci whatsapp grupta duyurusu yapıldı. Cihazlar şunlardır:

a-Jaws for Windows PRO ML 2018 Ekran Okuma Programı

b-Pearl Doküman Okuma Kamerası ve Openbook OCR

2-20.04.2022 tarihinde 3İK-Trendyol şirketleri adına Eray Koç adındaki asistan arayarak (0545-3075182) Engelli öğrenciler için işe alım duyurusu Whatsapp öğrenci grubunda yapıldı.

3-31.10.2022 tarihinde oryantasyon eğitimi verildi.

4-03.11.2022 tarihinde Perşembe günü Saat: 13.00-14.30' da Engelli Öğrenciler Danışma ve Koordinasyon Birimi Ziraat Fakültesi İ. Akif Kansu toplantı salonunda aşağıdaki gündem maddeleri ile Birim Koordinatörü Doç. Dr. Oğuzhan KIRDÖK başkanlığında, kurul üyeleri ve Engelli öğrencilerin katılımıyla toplantı gerçekleştirildi. Gündem: 1-Açılış 2-Engelli öğrenci temsilci seçimi gerçekleştirildi. Temsilci Spor Bilimleri Fakültesi Antrenörlük Bölümünden

Mehmet Büyükkeleş, yardımcısı Yüksek lisans öğrencisi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümünden Mustafa Bayram 2 yıllığına seçildiler.

5-06.12.2022 tarihinde saat:13:00-17:00'da Sakıp Sabancı Spor ve Sergi Sarayında 3 Aralık Dünya Engelliler günü münasebetiyle Üniversitemizin Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü ile Spor Bilimleri Fakültesi bünyesinde " 5'i 1 yerde engelli spor branşları " adlı proje kapsamında aşağıdaki etkinlikler gerçekleştirildi. 1.goalball 2.voleybol 3.masa tenisi 4.bilek güreşi 5.Tekerlekli sandalyede basketbol

2023 eğitim öğretim yılı

1-18.04.2023 tarihinde Salı günü saat: 20:00'de Engelsiz Üniversite Koordinatörümüz Doç. Dr. Oğuzhan KIRDÖK Moderatörlüğünde "Down Sendromlu Bireylerde Motor ve Bilişsel Gelişim" adlı etkinlik online gerçekleştirildi. Etkinlik Whatsapp grupta ve web sayfasında yayınlandı.

2-14-16.06.2023 tarihinde Engelsiz Üniversite Öğrenci ağı çalıştayı Hacettepe Üniversitesi bünyesinde "Engelli Üniversite Öğrencilerinin Savunuculuk ve Katılımcılık Becerilerinin Geliştirilmesi Projesi Kapsamında" Engelliler Konfederasyonu, Yaşam Boyu Eğitim Derneği, Akademisyenler, Uzmanlar ve Sivil toplum örgütleri tarafından desteklenerek gerçekleştirildi.

Farklı Üniversitelerden (Çukurova, Hacettepe, Toros, Bülent Ecevit, Atatürk, Sıtkı Koçman, Anadolu ve İstanbul Üniversitesi) 57 engelli ve 40 engelli olmayan öğrenci çalışmaya katılım sağladı.

3-09.11.2023 tarihinde Saat: 13.00-14.30'da Adana Yazarlar evi Ekmekçi Halil Efendi konağında Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü, Spor Bilimleri Fakültesi ve Sabancı Mesleki ve Teknik Anadolu lisesi işbirliği ile hazırladığımız "Cumhuriyetimizin 100 yılı Atatürk" konulu şiir dinletisine Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü başkanı Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Neslihan Boyan, Koordinatör Doç. Dr. Oğuzhan Kırdök, Kurul üyesi Doç. Dr. Gonca İnce, öğrenci temsilcisi Mehmet Büyükkeleş, Edebiyet Öğretmeni Nazan Balcı ve diğer davetlilerin katılımı ile gerçekleştirildi.

4-07.12.2023 tarihinde Perşembe günü Saat:14.00' de Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü engelliler haftası nedeniyle "Yaşamda Engelleri Aşmak" adlı panel düzenlendi. Ziraat Fakültesi Dekanlığına bağlı İ. Akif Kansu toplantı salonunda aşağıdaki gündem maddeleri ile toplantıya Üniversitemiz tüm akademik, idari personel ile öğrencilerin katılımı sağlandı.

1-Açılış

2-Konuşmacılar;

Engelsiz Üniversite Koordinatörü Doç. Dr. Oğuzhan Kırdök "Geçmişten Geleceğe Özel Gereksinimli Bireylere Toplumsal Yaklaşım"

Kurul üyesi Doç. Dr. Gonca İnce "Özel Gereksinimli Bireylerde Spor"

Kurul üyesi Dr. Öğr. Üyesi Emir İbrahim Işık "Önyargılar ve Katılım"

konularında bilgilendirmeler yapıldı.

5-19.12.2023 tarihinde salı günü saat: 10.30'da Dış İlişkiler Binası toplantı salonunda Öğrencilere yönelik "Engelsiz Erasmus" adlı bilgilendirme toplantısı gerçekleştirildi.

Dış İlişkiler Binası toplantı salonunda "Engelsiz Erasmus" adlı Erasmus+ hareketlilik programı çerçevesinde Öğrenim hareketliliği, Staj hareketliliği ve ilave hibe desteği konularında Dış İlişkiler sorumlusu Semra Kurupka tarafından anlatıldı. Ayrıca Erasmus öğrenci kulübü de çeşitli bilgilendirmelerde bulundu. Toplantıya Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü birim sorumlusu Burhan Kıkvalen, Kurul üyesi Gürcan Günhan ve Öğrenciler katıldı.

2024 eğitim öğretim yılı

1-21.03.2024 tarihinde Perşembe günü Saat: 13.30'da İletişim Fakültesi Konferans Salonunda Engellilik ve Medya Dersi Buluşmaları kapsamında İletişim Fakültesi Öğretim Üyelerinden Doç. Dr. Çiğdem Yasemin Özkan Berksun ve Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğünün organize ettiği etkinliğe Gazeteci, Radyo Programcısı Alper Tolga Akkuş'un katılımı ile "Sakat Mizah" adlı etkinliğe İletişim Fakültesi Yöneticileri, öğrencileri, Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü Birim Sorumlusu Burhan KIKVALEN ve birime bağlı Engelli Öğrencilerin katılımı ile gerçekleştirildi.

2-20.09.2024 tarihinde oryantasyon sunum bilgilendirme toplantısı Rektörlük Senato toplantı salonunda gerçekleştirildi.

3-03.12.2024 tarihinde Üniversitemizde "3 Aralık 2024 Dünya Engelliler Günü" münasebetiyle aşağıdaki etkinlikler gerçekleştirildi.

a-Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü ile Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu Adana İl Temsilciliği 29 Kasım 2024 Cuma günü saat 18.00'de Lütfullah Aksungur Spor salonunda "Oturarak Voleybol& Goalball" turnuvasına Üniversitemiz Akademisyen, idari personel ve Öğrencilerin katılımı ile gerçekleştirildi.

b-Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü ile Gönüllü Anneler Topluluğu 2 Aralık 2024 Pazartesi günü saat:18.00'de Mithat Özsan Amfisinde "Dansın Gücü: Farkımı Fark Et Benimle Dans Et" etkinliğine Rektörümüz Prof. Dr. Hamit Emrah Beriş, Rektör Yardımcımız Prof. Dr. Hüseyin Akıllı, Akademisyenler, İdari personel, Öğrenci ve Üniversitemiz dışından gelen katılımcılarla gerçekleştirildi.

c-Tıp Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Murat Sert, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı Prof. Dr. Bayram Kelle, Abdi Sütçü Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulundan Dr. Öğretim Üyesi Emir İbrahim Işık ve öğrencilerin katılımı ile 3 Aralık 2024 Salı günü Saat:14.00'te Tıp Fakültesinde "Empati Farkındalık" etkinliği gerçekleştirildi.

2025 eğitim öğretim yılı

1-30.10.2025 tarihinde oryantasyon eğitimi verildi.

2-Türkiye Büyük Millet Meclisinde 3 Temmuz 2025 yılında kurulan "Engelli Bireylerin Sorunları Araştırma Komisyonu" Üniversitemizden istediği engelli bireylerin yükseköğretim hizmetlerinden hangi düzeyde faydalanabildikleri, bu hizmetlerin erişilebilirliği, üniversite bünyesinde engelliliği odağına alan araştırma ve uygulama birimlerinin varlığı, araştırma, proje ve yayınlarına ilişkin bilgi ve belge raporunu düzenleyip gönderdik

3-21.11.2025 tarihinde Cuma günü Yüreğir Belediyesi Atletizm Merkezinde Adana Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ile Üniversitemiz arasında imzalanan 17.03.2025 tarihli Eğitim, Araştırma, Proje ve Danışmanlık Kapsamında İş birliği Protokolü gereğince, İl Müdürlüğünde görev yapan antrenörlere, Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) Spor ve Davranış Yönetimi konularında Üniversitemiz Spor Bilimleri Fakültesi ve Engelsiz Üniversite Koordinatörü Prof. Dr. Gonca İnce tarafından eğitim verilmiştir.

4-03.12.2025 tarihinde Çarşamba günü 13.00–15.00 saatleri arasında üniversitemiz sakıp sabancı spor ve sergi sarayı'nda "3 Aralık Dünya Engelliler Günü" kapsamında, üniversitemiz engelsiz üniversite koordinatörlüğü, spor bilimleri fakültesi, adana gençlik ve spor il müdürlüğü, adana il milli eğitim müdürlüğü ve araştırma geliştirme stratejileri koordinatörlüğü (ARGES) iş birliği ile "Özel Gereksinimli Bireylere Yönelik Medikal Tedaviyi Tamamlayıcı Fiziksel Aktivite Uygulamaları" başlıklı etkinlik gerçekleştirildi. Etkinliğe; üniversitemizde öğrenim gören özel gereksinimli ve tipik gelişim gösteren öğrencilerimiz, Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü Kurul Başkanı Rektör yardımcısı Prof. dr. Hacer Yapıcıoğlu Yıldızdaş, Koordinatör Prof. dr. Gonca İnce, koordinatörlük birim sorumlusu şef Burhan Kıkvalen, engelsiz üniversite koordinatörlüğü kurul üyeleri, spor bilimleri fakültesi dekanı, yardımcıları ve öğretim üyeleri, araştırma ve geliştirme stratejileri koordinatörlüğü yöneticileri, işkur ile kariyer merkezi yetkilileri, adana'daki millî eğitim okullarında öğrenim gören öğrenciler, aileleri, öğretmenleri, iki şube müdürü ve adana gençlik ve spor il müdürlüğü'nde görev yapan antrenörler katıldılar.

5-04.12.2025 tarihinde "3 Aralık Dünya Engelliler Günü" kapsamında Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü, Araştırma ve Geliştirme Stratejileri Koordinatörlüğü (ARGES) işbirliği ile "Tübitak Öğrenci Projeleri ve Uluslararası Öğrenci Projeleri Oluşturma" başlıklı eğitimler Araştırma ve Geliştirme Stratejileri Koordinatörlüğü seminer salonu zemin katta perşembe günü Saat :10.00-12.00'da Tübitak Öğrenci Projelerini Araştırma ve Geliştirme Stratejileri Koordinatörlüğünden eğitmenler Öğr. Gör. Cemre Kelleci, Pınar Girgin 13.00-15.00'da Uluslararası Öğrenci Projeleri, Erasmus+ Öğrenci Hareketliliği İçerme ve İlave Hibe Desteği Hakkında Dış İlişkiler Birimi eğitmeni Öğr. Gör. Semra Kurupka tarafından anlatıldı.

Söz konusu eğitime; fakülte, yüksekokul, meslek yüksekokulları engelli akademik temsilciler, engelli öğrenciler, engelsiz üniversite koordinatörlüğü kurul başkanı rektör yardımcısı prof. dr. Hacer yapıcıoğlu yıldızdaş, koordinatör prof. dr. Gonca İnce, birim sorumlusu şef Burhan kıkvalen katıldı.

6-15.12.2025 tarihinde Pazartesi günü saat: 14.30'da TBMM Engelli Bireylerin Sorunlarının Araştırma Komisyonu - Engelli Öğrenci Koordinatörlükleri Çevrimiçi İstişare Toplantısı

Online Zoom programı üzerinden Çukurova Üniversitesi Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü adına Koordinatör Prof. Dr. Gonca İnce ve Birim Sorumlusu Şef Burhan Kıkvalen katıldılar.

Engelli Bireylerin Toplumsal Hayata Katılımlarının Güçlendirilmesi, Karşılaştıkları Sorunların Tespit Edilmesi ve Bu Sorunlara Kalıcı Çözümler Üretilmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Sayın Dr. Mehmet Muharrem KASAPOĞLU'nun başkanlığında 3 Temmuz 2025 tarihinden itibaren ülkemizin her köşesinde yaşayan engelli vatandaşlarımızın karşılaştığı sorunları tespit etmek ve bu sorunlara yönelik uygulanabilir çözüm önerileri geliştirmek amacıyla çalışmalarını sürdürmektedir. Komisyon çalışmaları kapsamında yükseköğretimde öğrenim gören engelli öğrencilerimizin ihtiyaçları ve karşılaştıkları sorunların tespit edilmesi, bu sorunlara yönelik çözüm önerilerinin tartışılması ve iyi uygulama pratiklerinin ele alınması amacıyla Engelli Öğrenci Koordinatörlükleri Çevrimiçi İstişare Toplantısı sorun tespiti ve çözüm önerileri şeklinde gerçekleştirildi.

7-19.12.2025 tarihinde Cuma günü 2025-2026 eğitim öğretim yılı engelli öğrenci temsilci seçimi çeşitli engel durumlarından dolayı fiziki olarak çoğunluk bir araya gelemediğinden, seçim zorunlu olarak online olarak gerçekleştirildi. Oylamada yüksek oy alan ilk öğrenci temsilci, ikinci sıradaki de temsilci yardımcısı olarak seçildi.

Yapılan oylama sonucunda; Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü Engelli öğrenci temsilcisi

Umut Çabuk - Beden Eğitimi Öğretmenliği 13 puan

Nusreddin Orakçı - İletişim Fakültesi Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü 7 puan ile Seçilmişlerdir.

8-24.12.2025 tarihinde Çarşamba günü saat: 13.00-15.00'da Sakıp Sabancı Spor ve Sergi Sarayında Üniversitemiz Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü, Spor Bilimleri Fakültesi, Adana Milli Eğitim İl Müdürlüğü ve Adana Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü paydaşlarıyla "Kebaldaf Kaynaştırılmış Eğitimde Ballhandling Dans Festivali" Üniversitemiz öğrenci, idari ve akademik personeli ile Adana Milli Eğitim İl Müdürlüğü ve Adana Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünden katılımcılarla gerçekleştirildi.

9-24.12.2025 tarihinde Çarşamba günü saat: 15.30' da Çukurova Üniversitesini temsilen Engelli BALiz Parmak Kulübü başkanı Ömer Öksüzaşık Türkiye Büyük Millet Meclisi Engelli Bireylerin Sorunlarının Araştırılması Komisyonu tarafından düzenlenen çevrimiçi istişare toplantısına katılım sağladı.

2026 eğitim öğretim yılı

1-22.01.2026 tarihinde Perşembe günü saat: 14.00'da Spor Bilimleri Fakültesi giriş kat dans salonunda Çocuk iyilik uygulama ve araştırma merkezi kayıtlarında bulunan öğrencilerimize Spor Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi ve Engelsiz Üniversite Koordinatörü Prof. Dr. Gonca İnce "Fiziksel aktivite (Gince zumba, Beden perküsyonu, Paraşüt çalışmaları) istasyon çalışmalarını gerçekleştirdi. Bu etkinliğe Çocuk iyilik uygulama ve araştırma merkezi kayıtlarında bulunan öğrenciler, aileleri, birim sorumluları ve engelsiz üniversite koordinatörlüğü birim sorumlusu şef Burhan Kıkvalen katıldı.

2-26.01.2026 tarihinde Pazartesi günü Adana'da Çukurova Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri için "Otizm Spektrum Bozukluğuna Yönelik Spor Koçluğu Eğitim

Programı" yapıldı. Anadolu haber ajansında ve Haber Türk kanalında da yayımlandı. Spor Bilimleri Fakültesi ile Turkuaz Otizm Özel Çocuklar Spor Kulübüncü, otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin spora kazandırılması amacıyla işbirliği başlatıldı. Bu kapsamda kulüpte, beden eğitimi öğretmenliği, spor yöneticiliği ve antrenörlük bölümlerinin öğrencilerinin katılımıyla "Otizm Spektrum Bozukluğuna Yönelik Spor Koçluğu Eğitim Programı" düzenlendi. Otizm spor eğitmeni Alp Eren Yalçın, öğrencilere özel bireylere nasıl yaklaşılması gerektiği ve bu kişilerin dikkat ve odaklanmalarının nasıl sağlanacağı konularında bilgi verdi.

Spor Bilimleri Fakültesi Dekan Yardımcısı Prof. Dr. Pervin Bilir, AA muhabirine, program sayesinde öğrencilerin teorik dersleri pratiğe dökme şansı bulunduğunu söyledi. Öğretim Üyesi Prof. Dr. Gonca İnce de "Bu alanda iyi çalışmalar yapabilecek öğretmenlik, antrenörlük ve yöneticilik bölümlerinden birçok öğrencimiz var. Bu çocuklarımız kafalarındaki teorik bilgiyi pratiğe dökme fırsatı yakaladılar." dedi. Turkuaz Otizm Özel Çocuklar Spor Kulübü Başkanı Osman Sayın da kulüp olarak temel amaçlarının otizmlili çocukların sporla uğraşmasını sağlamak olduğunu kaydetti.

3-04.02.2026 tarihinde Çarşamba günü Spor Bilimleri Fakültesi'nde "Özel Sporcular Performans Laboratuvarı" açılmıştır. Bu laboratuvarında, Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu, Öğrenme Güçlüğü (Disleksi, Discalculi, Disgrafi, Dispraksi vb.), Down Sendromu , Otizm Spektrum Bozukluğu olan bireyler üzerinde araştırma ve projeler yürütülecektir. Ayrıca, bedensel engelli; ampute futbol, oturarak voleybol, tekerlekli sandalye futbol vb., görme engelli; goalball, atletizm, show down vb., işitme engelli; voleybol, atletizm vb. spor branşlarıyla uğraşan bireylerle performans ölçüm çalışmaları yapılacaktır.

Laboratuvar sorumlusu, Çukurova Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Spor-Sağlık Ana Bilim Dalı Başkanı ve Engelsiz Üniversite Koordinatörü Prof. Dr. Gonca İNCE'dir. Interdisipliner çalışmalar planlanmaktadır.

4-05.03.2026 tarihinde perşembe günü saat: 10.00' da engelsiz üniversite koordinatörlüğü adına koordinatör prof. dr. gonca ince, koordinatörlük sorumlusu şef burhan kıkvalen, koordinatörlük engelli öğrenci temsilcisi umut çabuk, nusreddin orakçı ve yabancı diller yüksekokulu (yadyo) müdürü prof. dr. Yonca özkan'ın katılımı ile 2025-2026 eğitim öğretim yılı engelli öğrencilerin erasmus programından faydalandırılması için alan dışı İngilizce kurs açılması ve pilot çalışma planlandı.

5-11.03.2026 tarihinde çarşamba günü saat: 15.00-16.30'da engelsiz üniversite koordinatörlüğü genel kurul toplantısı aşağıdaki gündemle ziraat fakültesi dekanlığına bağlı i. akif kansu toplantı salonunda gerçekleştirildi. Söz konusu toplantıya kurul üyeleri, akademik temsilciler ve engelli öğrenciler katıldılar.

Gündem

1.2025-2026 eğitim öğretim yılı güz ve bahar dönemi engelsiz üniversite koordinatörlüğü etkinlikleri ve planlanan etkinlikler hakkında bilgilendirme

2. Senato gündemine önerilen engelsiz üniversite koordinatörlüğü yönergesi'nde yer alan çalışma grupları hakkında bilgilendirme

3. Görüş ve öneriler

b- Kurumsal düzenlemeler

Süreç içinde Koordinatör değişimi gerçekleştirilmiştir.

Sınav uygulamaları yönergesi değişikliği yapılmıştır.

Birim yönergesi değişikliğinin senato gündeminde kararlaştırılması için resmi yazı gönderilmiştir.

Yönetim kurulu ve genel kurul toplantılarında görüş ve öneriler doğrultusunda üniversitemizin fiziksel erişilebilirliği için yapı işleri daire başkanlığına gerekli resmi yazılar gönderilmiştir.

c- Çalışmaların sayısal ve nitel çıktıları

Sayısal Çıktılar

YÖK Engelsiz Üniversite ödülleri (Turuncu Bayrak ve program nişanları)

Her yıl düzenli olarak gerçekleştirilen Engelliler Günü ve Haftası etkinlikleri

İŞKUR iş birliğiyle ve dış ilişkiler erasmus toplantıları düzenlenerek farkındalık eğitimleri

TBMM Engelli Bireylerin Sorunlarını Araştırma Komisyonu toplantısına katılım

Nitel Çıktılar

Üniversitede erişilebilirlik kültürünün gelişmesi

Engelli öğrencilerin eğitime erişiminin artması

Sosyal yaşama katılımın güçlenmesi

Kurumsal veri toplama ve izleme sistemlerinin gelişmesi

Üniversite-kamu-STK iş birliklerinin güçlenmesi çalışmaları yapılmaktadır

2-Adana'daki üniversitelerde engelli ve özel gereksinimli bireylere ilişkin kurumsal koordinasyon hangi birimler üzerinden yürütülmektedir? 2020-2026 döneminde

kampüsler ve uygulama alanlarında erişilebilirlik konusunda yapılan düzenlemeler nelerdir?

Üniversitemizde engelli bireylere yönelik hizmetler, temel olarak Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü tarafından yürütülmektedir. Rektörlüğe bağlı olarak faaliyet gösteren birimimiz engelli öğrencilerin ve personelin fiziksel çevre, eğitim-öğretim süreçleri ve sosyokültürel alanlardaki ihtiyaçlarını belirlemekte ve bu ihtiyaçlara yönelik çözüm üretmektedir.

2020–2026 Dönemi Erişilebilirlik Düzenlemeleri

Bu dönemde üniversite, özellikle YÖK tarafından verilen “Engelsiz Üniversite” ödülleri kapsamında önemli fiziksel ve akademik iyileştirmeler gerçekleştirmiştir.

2024 yılında Üniversitemiz aşağıdaki ödülleri almıştır:

Sosyokültürel Faaliyetlerde Erişim (Mavi Bayrak) ve Engelsiz Program Nişanı

İletişim Fakültesi

Mekanda Erişim (Turuncu Bayrak)

Diş Hekimliği Fakültesi

Eczacılık Fakültesi

Abdi Sütçü Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu

Mekanda Erişim (Turuncu Bayrak) ödül adayı

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi olmaya hak kazandı.

Hissedilebilir Yüzeyler ve Rampalar, Asansörler ve Engelsiz Tuvaletler, Engelli Park Yerleri

Binalarımızın büyük bölümünün engellilere yönelik “Engelliler Hakkında Kanun”nun 07.07.2005 tarih ve 25868 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmadan önce yapılmış olması, bazı erişilebilirlik düzenlemelerinin yapımını güçleştirmektedir. Engelli öğrenciler, akademik ve idari personel için üniversite kampüsü içerisinde;

Kütüphanemiz engelsiz duruma getirilmiş, asansör, rampa, engelli wc, görme engelliler için özel cihazlar ve yürüme yolları düzenlenmiştir.

Eski binalarımız içerisinde olan; Karaisalı Meslek Yüksekokulu, Adana Meslek Yüksekokulu, Bilgisayar Mühendisliği, konferans salonu yemekhanesi, lojmanlarda a, b, c1, c2, c3, d1, d2, d3 bloklar, mühendislik fakültesi, tarla bitkileri bölümü, ziraat fakültesi dekanlığı ve rektörlük binamızda engelli asansörü yapılmıştır.

Yeni yapılan binalarımız 20.07.2013 tarih ve 28713 sayılı Resmi Gazete de yayımlanan ‘erişilebilirlik izleme ve denetleme yönetmeliği’ ne uygun olarak tasarlanıp, uygulanmaktadır.

Birçok binamızda kullanılan asansörlerimizde görme engelliler için Braille alfabesi kullanılmış, ayrıca fakülte girişlerine Braille alfabesi ile yönlendirme tabelaları konulmuştur. Ek olarak, görme engelli yürüme yolları yapılmıştır. Üniversite içerisi yürüme yollarının engelliye uygun hale getirilmesi ise projelendirme aşamasındadır.

Fakülte girişleri, medikososyal sağlık merkezi, ortak kullanım alanlarına (yemekhane, kütüphane vb.) hissedilebilir yürüyüş yüzeyleri ve uygun eğimli rampalar ve engelli park yerleri mevcuttur.

3- Adana'daki üniversiteler ile Adana İl Millî Eğitim Müdürlüğü arasında 2020-2026 yılları arasında engelli ve özel gereksinimli bireyler, özel eğitim, kapsayıcı eğitim ve öğretmen eğitimi kapsamında yürütülen ortak çalışmalar nelerdir?

Adana İl Millî Eğitim Müdürlüğü ile Eğitim Fakültemiz arasında herhangi bir konuda ortak bir çalışma yapılmamıştır.

4- Ziraat fakülteleri ve ilgili bölümler tarafından 2020-2026 döneminde engelli ve özel gereksinimli bireylerin pamuk, narenciye, mısır ve sebze üretimi gibi tarımsal alanlara katılımını desteklemeye yönelik yürütülen projeler, saha uygulamaları veya eğitim programları var mıdır?

Ziraat Fakültemiz ve ilgili bölümler tarafından 2020-2026 döneminde engelli ve özel gereksinimli bireylerin pamuk, narenciye, mısır ve sebze üretimi gibi tarımsal alanlara katılımını desteklemeye yönelik yürütülen projeler, saha uygulamaları veya eğitim programları yapılmamıştır.

Adana Büyükşehir Belediyesi ve Sarıçam İlçe Belediyesi ile ortaklaşa Adana Tarım Akademisi (ATA) kapsamında budama, süt hijyeni ve değişik tarımsal faaliyetler konusunda eğitim programları düzenlenmektedir.

5- Adana'daki organize sanayi bölgeleri ve sanayi kuruluşları ile üniversiteler arasında, engelli bireylerin istihdama katılımını artırmaya yönelik 2020-2026 döneminde yürütülen ortak projeler nelerdir?

Üniversitemiz ile sanayi kuruluşları arasında engelli bireylerin istihdama katılımı konusunda stajlar, kariyer uygulama araştırma merkezinin düzenlediği kariyer günleri ve bölgesel kariyer fuarı çerçevesinde katılım sağlayan engelli öğrenciler bilgilendirilmekte ve mezuniyet sonrasında istihdam konusunda destek olunmaktadır.

6- Turizm, kültür ve gastronomi alanında faaliyet gösteren fakülteler tarafından erişilebilir turizm, engelli bireylerin kültürel etkinliklere katılımı ve turizm personelinin bu alanda eğitilmesine yönelik 2020-2026 döneminde yürütülen çalışmalar nelerdir?

Turizm, kültür ve gastronomi alanında faaliyet gösteren Fakültemiz bulunmamaktadır.

7- Mimarlık ve mühendislik fakülteleri tarafından erişilebilir kampüs, evrensel tasarım ve kentsel alanların engelli bireyler için erişilebilir hale getirilmesine yönelik 2020-2026 döneminde yürütülen akademik çalışmalar ve yerel uygulamalar nelerdir?

Mühendislik Fakültemiz tarafından;

Erişilebilir kampüs, evrensel tasarım ve kentsel alanların engelli bireyler için erişilebilir hale getirilmesine yönelik 2020-2026 döneminde yürütülen akademik çalışmalar bulunmamaktadır.

Mimarlık Fakültemiz tarafından;

Mimarlık Bölümümüzce:

Mimarlık Bölümü eğitim-öğretim programında Güz yarıyılında yürütülen "Engelsiz Tasarım" dersi kapsamında, öğrencilerin evrensel tasarım ve erişilebilirlik konularında farkındalıklarının artırılmasına yönelik teorik ve uygulamalı çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Mimarlık Eğitimi ders programında yer alan proje derslerinde geliştirilen tasarımların "Herkes İçin Erişilebilirlik" ilkesi doğrultusunda ele alınması sağlanmakta, öğrencilerin farklı kullanıcı gruplarını kapsayan, kapsayıcı ve erişilebilir mekânlar üretmeleri teşvik edilmektedir.

Mimarlık Bölümü öğretim elemanlarından Öğr.Gör.Dr. Yılmaz danışmanlığında, erişilebilirlik ve evrensel tasarım konularını odağına alan "25.07.2025 tarihinde önerisi kabul edilen "Çukurova Üniversitesi Yerleşkesi İçin Katılımcı Yaklaşım Dayalı Akıllı Kampüs Modeli" başlıklı yüksek lisans tez çalışması yürütülmektedir.

İç Mimarlık Bölümümüzce:

2024-2025 yılı Güz Döneminde yürütücülüğünü Arş. Gör. Dr. Kemal SAKARYA'nın yaptığı Proje 4 dersinde konu olarak Çukurova Üniversitesi yerleşkesinde yer alacak Kampüs Birimi projesi verilmiştir. Mekanların işlevleri, dersi alan öğrenciler tarafından kampüs kullanıcılarından alınan geri bildirimlere göre belirlenmiş ve ihtiyaç listeleri hazırlanmıştır. Uyulması gereken tasarım kriterlerinin başında tasarlanacak olan birimlerde yer alan tüm mekanların evrensel tasarım ilkeleri kapsamında engelli bireylerin rahatlıkla erişebilecekleri şekilde planlanması yer almıştır. Dönem sonunda 19 farklı işlevde proje tamamlanarak final jürisinde sunulmuştur.

Makale başlığı: ADANA KENTİNDE ERIŞİLEBİLİR KENTSEL OTURMA ELEMANLARI TASARIMINA YÖNELİK BİR DEĞERLENDİRME

International Journal of Art, Fashion, Music and Design

ISSN No. 2822-6194

Year : 2024 Volume : 3

Peyzaj Mimarlığı Bölümümüzce:

Çukurova Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü bünyesinde Erişilebilir Kampüs, Evrensel Tasarım ve Kentsel Alanların Erişilebilirliği üzerine yapılan 4 adet çalışma (1 ad. Tez, 1 ad. Makale, 1 ad. Bildiri ve 1 ad. Kitap Bölümü) mevcuttur. Gerçekleştirilen çalışmalara aşağıda yer verilmiştir.

Tez

Özdağ, M. (2026). *Oyun alanlarının dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu (DEHB) olan çocuklar açısından irdelenmesi: Adana kent parkları* [Yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.

Bildiriler

Duymuş, H., (2025). Cittaslow Yaklaşımında Herkes İçin Peyzaj Tasarımı: Erişilebilir ve Engelli Dostu Kamusal Açık Alan Tasarımı . 5. ULUSLARARASI PALESTRA BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ, Skopje, Macedonia

Kitap Bölümü

Duymuş, H., Özenen-Kavlak, M., Çabuk, S. N., & Çabuk, A., (2025). ON THE TRAIL OF BARRIER-FREE SPACE: A LITERATURE REVIEW ON ACCESSIBILITY AND INCLUSIVENESS. DISABLED AND SPACE (pp.468-488), İstanbul: DAKAM Doğu Akdeniz Akademik Araştırmalar Merkezi - Özgür Öztürk DAKAM YAYINLARI. Kitap Bölümüne Erişim Linki: <https://avesis.cu.edu.tr/yayin/7a1acbb2-61f8-40bb-b435-75823a9743b3/engelsiz-mekanin-izinde-erisilebilirlik-ve-kapsayicilik-uzerine-bir-literaturincelemesi>

Makale

Sirel, B., Boyacıgil, O., Duymuş, H., Konaklı, N., Altunkasa, F., & Uslu, C. (2016). Çukurova Üniversitesi Yerleşkesi Açık Alanlarının Fiziksel Engelliler Bakımından Ulaşılabilirliğinin Değerlendirilmesi. Çukurova Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Dergisi, 27(1), 53- 72. <https://izlik.org/JA78PF34RM>

8- Sağlık bilimleri alanında engelli ve özel gereksinimli bireylerin rehabilitasyonu, mesleki yönlendirilmesi ve sosyal yaşama katılımını destekleyen programlar 2020-2026 döneminde uygulanmış mıdır?

Üniversitemizde belirtilen kapsama doğrudan uyan bağımsız bir program uygulanmamıştır. Ancak, engelli ve özel gereksinimli bireylerin yaşama ve eğitim-öğretim süreçlerine tam katılımlarını sağlamak amacıyla Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğümüz ve birim temsilcilerimiz gerekli iletişim ve destek süreçlerini aktif olarak yürütmektedir. Bu alandaki tüm akademik uyarılama çalışmaları, yürürlükteki "Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü Yönergesi" ve "Engelli Bireylere Yönelik Eğitim Öğretim ve Sınav Uygulamaları Yönergesi" esaslarına bağlı kalınarak sürdürülmektedir.

9- Adana'daki üniversiteler 2020-2026 döneminde engelli ve özel gereksinimli bireyler odağında TÜBİTAK, Erasmus+ veya benzeri ulusal ve uluslararası fonlarla desteklenen projeler yürütmüş müdür? Yürütüldüyse bu projelerin konuları ve çıktıları nelerdir?

Üniversitemiz Dış İlişkiler Birimi Erasmus Koordinatörlüğünce Erasmus+ Yükseköğretimde Bireylerin Öğrenme Hareketliliği Projeleri yürütülmektedir. Bu projeler, Üniversitemiz öğrenci ve personelinin kısa süreli hareketliliğini sağlayan hibe programları olup; spesifik olarak engelli ve özel gereksinimli bireylere odaklanan proje türü değildir. Bununla birlikte bahse konu projeler kapsamında hareketlilik sürecince özel erişim ihtiyaçlarına yönelik aylık olağan Erasmus+ öğrenim, staj veya personel hareketliliği hibesine

ilave olarak fiziksel, zihinsel veya sağlıkla ilgili özel durumu olan öğrenci ve personele ek hibe sağlanmakta ve bu imkana yönelik bilgilendirme faaliyetleri yapılmaktadır.

Proje Adı: Supporting Children with Autism through Physical Education (EK-1)

Proje Türü: ERASMUS+ 2024 KA 220 - SCH Cooperation and Innovation for Good Practices

Proje Numarası: ERASMUS+ 2024-1-LT01-KA220-SCH-000246848

Başlangıç/Bitiş Tarihi: 01/09/2024

31/08/2026

Amaçlar:

Otizmlı öğrencilerin beden eğitimi süreçlerine ilişkin mevcut iyi uygulamaları belirlemek ve eksiklikleri

tespit etmek

Beden eğitimi öğretmenleri için karma (blended) bir eğitim programı ve materyalleri geliştirmek

Beden eğitimi öğretmenlerine, otizmlı öğrencilerin kapsayıcı eğitime etkin şekilde destek olabilmeleri ve uygunsuz öğrenci davranışlarını etkili şekilde yönetebilmeleri için gerekli becerileri

kazandırmak

Beden eğitimi derslerinde OSB'li (Otizm Spektrum Bozukluğu) öğrencilerin eğitimini geliştirmek

Uygulama:

3 Ulusötesi Proje Toplantısı – Proje Yönetimi

WP2: Otizmlı öğrencilerle çalışan öğretmenler için müfredat geliştirilmesi

WP3: Beden eğitimi etkinlikleri için 3D VR mobil uygulamasının oluşturulması

WP4: Öğretmenler, ebeveynler ve otizmlı öğrenciler için eğitim faaliyetlerinin pilot uygulanması (yüz

yüze ve çevrim içi) – 6 eğitim etkinliği (1 uluslararası, 6 yerel/bölgesel)

Politika yapımcılar için politika önerilerinin geliştirilmesi

WP5: Yaygınlaştırma ve sonuçların kullanımı etkinlikleri

Yerel/bölgesel düzeyde 6 ağ oluşturma etkinliği

Beklenen Sonuçlar:

Öğretmenlerin, otizmlı öğrencilerle beden eğitimi etkinlikleri yürütme konusundaki bilgi ve yetkinliklerinin artırılması

Otizmlı öğrenciler için spor faaliyetlerinin faydalarının teşvik edilmesi

Toplumda otizm ve spor konusunda farkındalığın artırılması

Çıktılar:

• PR1: Otizmlı öğrencilerle çalışan öğretmenler için müfredat geliştirilmesi

• PR2: Beden eğitimi etkinlikleri için 3D VR mobil uygulamasının oluşturulması –

<https://yuemco.github.io/VRAApp2/>

• PR3: Politika yapımcılar ve otizmlı öğrencilerle çalışan öğretmenler için politika önerilerinin geliştirilmesi

Project's website: <https://empowerable.wixsite.com/supporting-children>

Project's Facebook: <https://www.facebook.com/profile.php?id=61567070396897>

Project's eTwining:

<https://school-education.ec.europa.eu/en/etwinning/projects/supporting-children-autism-throughphysical-education/twinspace>

Proje Adı	Kuruluş	Fon Kaynağı
Görme Engelli Adölesanlara Verilen Web Tabanlı Menstrual Sağlık Eğitiminin Menstrual Tutum, Menstrual Semptom Ve Anksiyete Üzerine Etkisi	ÇUKUROVA Ü.	TÜBİTAK 1001 - Araştırma
İşitme Engelli Öğrencilere Sahip Öğretmenlerin Fen Bilimleri Eğitiminde Uzaktan Eğitim Sürecindeki Deneyimleri	ÇUKUROVA Ü.	TÜBİTAK 2209 A Öğrenci Projesi
Supporting Children with Autism through Physical Education	ÇUKUROVA Ü.	ERASMUS+ 2024 KA 220 - SCH Cooperation and Innovation for Good Practices

10- Adana'daki üniversitelerin 2020-2026 döneminde engelli alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimlerle yürüttüğü iş birlikleri nelerdir?

Üniversitemiz engelli alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimlerle yürüttüğü iş birlikleri şunlardır:

1-Üniversitemizde engelli öğrencilerin kampüse ulaşımı için adana büyükşehir belediyesine 09.09.2019 tarih ve E-33831 sayılı resmi yazı yazılarak bir kısım otobüslerin öğrenci yurtları tarafından girişleri sağlandı.

2-9 Mart 2021'de saat 13:00'te İletişim Fakültesi ile SEBEDER (Sesli Betimleme Derneği) arasında yapılan protokol sonrasında işaret dili tercümanı eşliğinde, Erişilebilir Medya İçerikleri ve Sesli Betimleme adlı konferans gerçekleştirildi.

3-09.11.2023 tarihinde Adana Yazarlarevi Ekmekçi Halil Efendi Konağında saat:13.00-14.30'da Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü Kurul Başkanı Prof. Dr. Neslihan Boyan, Koordinatör Doç.Dr.Oğuzhan Kırdök, Kurul Üyesi Doç. Dr. Gonca İnce ve EÜK Öğrenci temsilcisi Mehmet Büyükkeleş, Edebiyat Öğretmeni Nazan Balcı ve diğer davetlilerin katılımıyla Çukurova Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü (ENÜK) ile Sabancı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi işbirliği ile hazırladığımız, "Cumhuriyetimizin 100 yılı Atatürk" konulu şiir dinletisi gerçekleştirildi.

4-21.03.2024 tarihinde Perşembe günü Saat: 13.30'da İletişim Fakültesi Konferans Salonunda Engellilik ve Medya Dersi Buluşmaları kapsamında İletişim Fakültesi Öğretim Üyelerinden

Doç. Dr. Çiğdem Yasemin Özkan Berksun ve Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğünün organize ettiği etkinliğe Gazeteci, Radyo Programcısı Alper Tolga Akkuş 'un katılımı ile "Sakat Mizah" adlı etkinliğe İletişim Fakültesi Yöneticileri, öğrencileri , Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü Birim Sorumlusu Burhan KIKVALEN ve birime bağlı Engelli Öğrencilerin katılımı ile gerçekleştirildi.

5-10-14.06.2024 tarihlerinde Uluslararası Çalışma Örgütü ILO Türkiye Ofisi, Engelsizkariyer.com. Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü ve İşkur işbirliği ile Adana Divan otelinde "Farkındalık Eğitimi ve Kariyer Günü Buluşmaları gerçekleştirildi.

10 Haziran 2024 tarihinde Sizlerin iş hayatına uyum sağlamanıza yardımcı olacak, profesyonel eğitmenler tarafından verilecek "Kişisel Yetkinlik Geliştirme Programı" düzenlenecek. Programa üniversitelerden yeni mezun ve staj arayan her engel grubundan kişiler katıldı.

14 Haziran 2024, iş arayanlar firmalarla yüz yüze iş görüşmeleri yapabileceği Kariyer Günü gerçekleştirilecektir. Kariyer Günü'nde 25 farklı firma iş görüşmesi gerçekleştirildi.

6-21.11.2025 tarihinde Adana Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ile Üniversitemiz arasında imzalanan 17.03.2025 tarihli Eğitim, Araştırma, Proje ve Danışmanlık Kapsamında İş birliği Protokolü gereğince, Yüreğir Atletizm Merkezinde, Gençlik ve spor İl Müdürlüğünde görev yapan antrenörlere, Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) Spor ve Davranış Yönetimi konularında Üniversitemiz Spor Bilimleri Fakültesi ve Engelsiz Üniversite Koordinatörü Prof. Dr. Gonca İnce tarafından eğitim verilmiştir.

7-03.12.2025 tarihinde Çarşamba günü 13.00–15.00 saatleri arasında üniversitemiz sakıp sabancı spor ve sergi sarayı'nda "3 Aralık Dünya Engelliler Günü" kapsamında, üniversitemiz engelsiz üniversite koordinatörlüğü, spor bilimleri fakültesi, adana gençlik ve spor il müdürlüğü, adana il milli eğitim müdürlüğü ve araştırma geliştirme stratejileri koordinatörlüğü (ARGES) iş birliği ile "Özel Gereksinimli Bireylere Yönelik Medikal Tedaviyi Tamamlayıcı Fiziksel Aktivite Uygulamaları" başlıklı etkinlik gerçekleştirildi.

8-15.12.2025 tarihinde TBMM Engelli Bireylerin Sorunlarının Araştırma Komisyonu Başkanı Sayın Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun başkanlığında Engelli Öğrenci Koordinatörlükleri Çevrimiçi İstişare Toplantısı Pazartesi günü saat:14:30'da Online Zoom programı üzerinden Çukurova Üniversitesi Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü adına Koordinatör Prof. Dr. Gonca İnce ve Birim Sorumlusu Şef Burhan Kıkvalen katıldılar.

9-24.12.2025 tarihinde Çarşamba günü saat: 15.30' da Çukurova Üniversitesini temsilen Engelli BALİZ Parmak Kulübü başkanı Ömer Öksüzaşık Türkiye Büyük Millet Meclisi Engelli Bireylerin Sorunlarının Araştırılması Komisyonu tarafından düzenlenen çevrimiçi istişare toplantısına katılım sağladı.

10-24.12.2025 tarihinde Çarşamba günü saat: 13.00-15.00'da Sakıp Sabancı Spor ve Sergi Sarayında Üniversitemiz Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü, Spor Bilimleri Fakültesi, Adana Millî Eğitim il Müdürlüğü ve Adana Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü paydaşlığıyla "Kebaldaf Kaynaştırılmış Eğitimde Ballhandling Dans Festivali" gerçekleştirildi.

Üniversitemiz öğrenci, idari ve akademik personeli ile ilgili paydaşların katılımı sağlandı.

11-26.01.2026 tarihinde Pazartesi günü Adana'da Çukurova Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri için "Otizm Spektrum Bozukluğuna Yönelik Spor Koçluğu Eğitim Programı" yapıldı. Anadolu haber ajansında ve Haber Türk kanalında da yayımlandı. Spor Bilimleri Fakültesi ile Turkuaz Otizm Özel Çocuklar Spor Kulübü'nce, otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin spora kazandırılması amacıyla işbirliği başlatıldı. Bu kapsamda kulüpte, beden eğitimi öğretmenliği, spor yöneticiliği ve antrenörlük bölümlerinin öğrencilerinin katılımıyla "Otizm Spektrum Bozukluğuna Yönelik Spor Koçluğu Eğitim Programı" düzenlendi. Otizm spor eğitmeni Alp Eren Yalçın, öğrencilere özel bireylere nasıl yaklaşılması gerektiği ve bu kişilerin dikkat ve odaklanmalarının nasıl sağlanacağı konularında bilgi verdi.

11- Adana'daki üniversitelerde 2020-2026 yılları arasında engelli öğrenci, engelli akademik personel ve engelli idari personel sayısı kaçtır?

a-Engelli öğrenci sayıları

Eğitim-Öğretim Yılı	Sayı
2020-2021	72
2021-2022	51
2022-2023	79
2023-2024	79
2024-2025	156
2025-2026	168

b-Engelli akademik personel

Personel daire başkanlığı kayıtlarında bilgi mevcut değildir.

c-Engelli idari personel

Erkek 56 kişi, Kadın 20 kişi toplam 76 kişiden oluşmaktadır.

12- Adana ili özelinde engelli ve özel gereksinimli bireylerin tarım, sanayi, lojistik ve turizm alanlarına katılımını artırmaya yönelik çalışmaların güçlendirilmesi için tespit edilen başlıca ihtiyaç ve eksiklikler nelerdir? Millî Eğitim Bakanlığı'nın bu alana yönelik planladığı destek ve koordinasyon mekanizmaları var mıdır?

Millî Eğitim Bakanlığımıza yöneltilmiş bir soru olduğundan Üniversitemiz tarafından cevaplandırılmamıştır.

13- 2020-2026 yılları arasında Adana'daki üniversitelere ÇİMER üzerinden iletilen ve engelli bireyler ile ilgili başvuru sayısı kaçtır?

2020-2026 yılları arasında engelli bireyler ile ilgili 65 adet başvuru, Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (ÇİMER) üzerinden Üniversitemize iletilmiştir.

14- Üniversitelerin web siteleri ve dijital platformları işitme ve görme engelli kullanıcılar için erişilebilir midir? Bu konuda yapılan veya planlanan çalışmalar nelerdir?

Üniversitemizin web siteleri ve uygulamaları; temel tarayıcılar ve erişilebilirlik özellikleri ile uyumlu olup, ekran okuyucu ve yazı tipi büyütme gibi temel işlevleri sorunsuz bir şekilde desteklemektedir.

Web sitemiz ve dijital içeriklerimiz, yerel mevzuatımız ve uluslararası Web İçeriği Erişilebilirlik İlkeleri standartlarına tam uyumlu hale getirilmekte; 'engelsiz kampüs' hedefimiz doğrultusunda teknolojik altyapımız sürekli olarak güncellenmektedir.